

Iacobus frater domini. et simon et iudas. et ioseph qui et barsabas et etiam iustus agnominatus est. ne propter iniustitiam ab apostatu fuisse reprobatus credatur. fratres fuerunt filij marie cleophae. que a phideo nupta fuit. Simon autem iste dicitur esse zelotes. dicitur esse et simon cbananeus. a cana. vico galilee. quod idem est. Cana enim zelus interpretatur. habuit enim magnum zelum animarum. Judas etiam multiplex agnominatus est. dicitur enim iudas iacobi. supple frater. ut premissum est. dicitur esse et thadeus a trarcha. quod est regia vestis et deus. Vel thadeus interpretatur apprehensio principem. ipse enim fuit vestis regia per ornamenta virtutum. per quos apprehendit principem christum. dicitur esse et lebeus quod sonat cor vel cor/tulus. id est cordis cultor. Inter premissum ioseph et mathiam sorores iacte sunt. et de simone dicitur quod crucifixus mortuus est. Alii tamen dicunt quod non est iste sed simon qui fuit filius cleophae crucifixus est. Inter simon predicavit in egipto. postea evenerunt in hierusalem. et ibi fuit episcopus per beati iacobum minorem qui dicitur esse frater domini. et ibi crucifixus est. Vixit autem centum viginti annis et suscitavit antequam moreretur. xxx. mortuos. Unde in eius legenda invenitur ter denos mortuos meritos fluctibus humane vite reddidit. vultu filium enim hospitis sui meritis fluctibus suscitavit. Mortuus autem est in bethozoro non in postopozorio. Postopozorium (ut quidam volunt) est portio templi in quo iacebant custodes templi. iudas autem predicavit apud phasam metos et mortuus est apud armenos.

De festo omnium sanctorum

Quoniam singula ydola romanoz rome templum habere non possent. Ad unum templum in honorem Sebeles matris deoz. et omnium deoz ipoz fecerunt. quod dicitur esse pantheon. a pan. quod est totum. et theos deus. Successu vero tempore bonifacius papa peccavit a pocha cesare imperatore constantinopolitano. qui preerat romanis. templum illud sibi dari. quo obtento abiectis inde ydolis dedicavit illud. iij. idus may. ad honorem beate marie virginis et omnium martirum. et dicitur esse festum illud beate marie ad martires. nondum enim fiebant festa de ofessoribus. sed solum de martiribus. Unde tunc institutum fuit festum beati iohannis ante portas latinaz occasione mart. vij. quod optum in se fuit sustinuit. Statuit ergo idem papa ut singulis annis illa die celebraretur festum de martiribus. sicut in kalende eiusdem mensis celebratur festum apostolorum et in honore beate marie et omnium martirum. cantavit ibi. Terribilis est locus iste. etc. quod tamen in dedicacione ecclesie solet dici. Verum gregorius. iij. hoc festum martirum transtulit ad kalend. novembri. ut tunc collectis terre frugibus convenienter ad hoc festum possent copiosius victualia inveniri. mistituens tunc fieri festum non solum apostolorum et marti-

rum. sed etiam trinitatis et angelorum et ofessorum. et generaliter omnium sanctorum et sanctarum et esse electorum. ut patet in ymno. et illius officium ordinavit. Institutum autem fuit hoc festum quatuor de causis. Primo propter premissam templi dedicacionem. Secundo propter omissionem festorum supplecionem. Non enim propter ipsorum multitudinem de omnibus specialiter festare valeamus. Tertio propter negligenciarum in festis que celebrantur omissionem expiacionem. et hec ratio tangitur in sermone. que hac die in ecclesia recitatur. ubi ita dicit decretum est. ut die ista omnium sanctorum memoria habeatur. ut quicquid humana fragilitas per ignoranciam aut negligenciam vel per occupationem rei secularis in solemnitatibus sanctorum minus peregrisset in hac sancta observacione persolvatur. Quarto propter faciliorem oracionum nostre impetracionem. Facilius enim quod petimus obtemperamus si simul omnes intercedant pro nobis. quod impossibile est multitudinem non exaudiri. Unde in oracione hodierna dicit multiplicatis inter lac. Quare autem festa sanctorum celebrentur. dicitur in prohemio huius partis. Hoc festum habet ieiunium institutionis. nec dicitur quis comedere illa die usque ad vespertas. nec ieiunium dicitur mutari. ut quidam faciunt propter sanctum quidem numerum. quia vero hoc festum omnium sanctorum est generale ideo variatur illius officium. prout habet varietas omnium sanctorum. Prima enim antiphona. et prima lectio. et primum versorium de trinitate cantatur. quia festum est trinitatis. Secundo loco cantant de beata maria. Tertio de angelis. Quarto de prophetis. Quinto de apostolis. Sexto de martiribus. Septimo de ofessoribus. Octavo de virginibus. Nono de illis omnibus fit. Autoritas autem illius officii observatur in lectionibus. Nam in quibusdam ecclesiis in hoc festo maior in ecclesia. etiam episcopus si presens fuerit. lectionem legit de trinitate. scilicet primam. vel decanum vel saltem sacerdos. sic fit descensus per personas in lege. do usque ad pueros. Octavam namque lectionem de virginibus legit unus ex pueris. Nam septima nona lectionem maioris est legere. Octavum etiam versorium dicunt de virginibus scilicet. Audivi vocem. quod cantatur a quibusdam pueris coram altari beate marie virginis si fuerit ibi candelas in manibus tenentibus ad repitacionem quibus prudentium virginum lapides ornatas. accensas habent. De eadem capitulum. vidi etiam apoc. vij. c. Ad missam vero dicitur epistola. ecce ego iohannes. qui est apoc. vij. c. Alleluia. Quoniam gloriosum. apoc. vij. c. Evangelium. Videns iohannes turbas. matth. v. c. In vigilia vero dicitur epistola. ecce ego iohannes. apoc. v. Evangelium. Descendens iohannes. luce. vij. c.

Officium mortuorum

Hoc loco de officio mortuorum dicendum est. et quibus vocatur agenda. ab ago agis quia inter ceteras sui significaciones agere idem est quod celebrare. Inde ergo officium ordinatum ad celebrem defunctorum.

memoriaz agenda vocatur. quando qz etiam vo-
cantur exequie ab exequi exequis. qz mē alias
sui significaciones exequi. idem est qz exē alia
sequi. Officium g̃ seu obsequium in sepulturis
mortuoz exsequie vocantur. quia celebratur
cum mortui extra viuos sepeliendi feruntur.
vel quia extra horas canonicas speciales et sin-
gulares hz obseruancias. Sane hoc officiu con-
tinuatur festo omnium sanctorum. et sunt tres
dies otinui. tribus misterijs deputati. Nam vigi-
lia omnium sanctorum dies est afflictionis. solen-
nitas dies est exultationis. hodie vero dies est
orōnis. in primo nos ieiunando affligimus p̃-
sentis vite miseriaz recolentes. in secundo bñtus
dñi sanctorum. ogaudemus gratiaz actōes dño
referentes. In tercio pro his que in purgato-
rio detinentur oramus. eis modo penam nimo-
rem. modo plenaz absolucōz ordibz impetran-
tes. Siquidem commemoracio omnium fidelium
defunctorum instituta est fieri ab ecclesia tali die
vt generalibus beneficijs adiuentur. qz spes-
cialia hē non valent. sicut a de festo oim sanc-
torum p̃missum est. Sicut em̃ petrus damianus
ait. Sanctus edibo operiens qd̃ apud vulcanū
cicilie crebre voces a viulatus demonum audie-
bant plangenciū pro eo qz aie defunctorum per
elemosinas a oraciones de eoz manibus et pie-
bantur. ordinauit in suis monasterijs vt p̃ fe-
stum oim sanctorum. fieret commemoracio defunctorum.
quod fuit postmodū a tota ecclesia appro-
batum. Primo g̃ videamus a quibus fuit insti-
tutum officium mortuoz. Secundo vbi habuit
iniciū. Tercio de modo celebrandi illud. Quarto
de mō sepeliendi. fuit autem primo institutum
ab ap̃lis. s̃ non ab origine vt testatur yfido rus
in libro de ecclesiasticis officijs fuit adauctū et
ex maxima pte ordinatum. Vnde ip̃m emendat
beatus aug. in enchiridion dicens eū fuisse sc̃m
in ecclesiasticis officijs post ap̃los. Hoc officium
iniciū habuit in veteri lege. Nam sic ait amb.
mortuo iacob. ioseph et alij fratres sui cū mul-
tis egipcens attulerunt eum in ebron. sed prius
fleuerūt. xl. diebus in egypto. et postea fleuerūt
eum. vij. diebus in zab. genef. l. c. Item legitur
in deutro. vlt. c. qz mortuo moyse fleuit popus
israhel triginta diebus. et similiter fecerūt
de aaron et de maria. Item salomon. luctus filij
sapientis mortui vij. dieb9. luct9 stultifilij sepi-
ternus. ideo quia in eternum punetur. Notaat
qz quidam faciunt memoriaz pro defunctis die
tercia seu per tres dies. representantes tridua-
nam domini sepulturam. seu respectū hñtes ad
resurrecciónē xp̃i qui die tercia resurrexit. res-
surrectōz cū xp̃o mortuis popantes seu ad tri-
nitatem vel vt qz viuentes tripliciter peccauerūt
videlz cogitacōe verbo et ope. remittatur eis
dem. Alij vero faciunt missam celebrari. septem
diebus seu per septē dies. vtrunqz cōditur in
libro numeri. xliij. c. vbi dicit qz qui tetigerit
cadauer mortui hominis immundus erit septē

dieb9 vnde aspergatur aqua trib9 dieb9. q. vij.
et sic m̃abitur. Sane immundus ppter cadauer
mortui hominis significat pollutaz aiaz ppter
mortua opa. Celebratur g̃ per septem dies. p̃-
mo vt defunctus ad sabbatum eterne quietis ei
cuis valeat peruenire. Secundo vt ei remittant̃
omnia peccata que om̃i sit in vita sua. q̃ per vij.
dies ducitur. Tercio ppter septenarium anime et
corpis. Anima em̃ tres hz vires. scz racionabili-
tatem. occupabilitatem et irascibilitatem. Cor-
pus vero constat ex quatuor elementis. vt g̃ pec-
cata que homo per hoc septenarium siue i hac
vita que per septē dies ducit̃ om̃i sit deleant̃
septenarium mortuis celebrat̃. In arto sic filij
iacob defuncti fleuerūt p septem dies vt p̃m is-
suz est. ita et ecclesia pro suis defunctis celebrat
officium septem diebus. Quidam autem faciunt
nouendimale. id est officium nouem die9. vt p
hoc officium mortuoz. anime a penis liberate
nouem angeloz ordimibus assōcient̃. hoc tamē
a q̃busdam non approbat̃. ne gentiles imitari vi-
deamur. a quibus hoc sumptum esse videtur.
qui nouem diebus lugebant mortuos suos et in
nono die cineres eoz pyramidib9 vel in bustis
recondebant. Alij vero celebrari faciunt pro de-
functis triginta dies vel tricesimo die. Primo qz
filij israhel tot diebus fleuerūt moysen et aaron
vt premissum est. Secundo ideo qz ter decē fa-
ciunt triginta. p ter em̃ trinitatem. per decē de-
calogum intelligimus. Tercenarius g̃ mortuis
facimus vt quod in obseruacione decalogi seu p̃-
ceptoz xp̃i. contra trinitatem peccauerunt eis
dei misericordia donetur. Tercio qz numerus
lune triginta dieb9 perficitur. ideo tricesima
die l. xxx. diebus sit mortuis offm̃. vt opa eoz
eozam deo plena esse intelligant̃. Quidam qz
quater decies celebrant siue quadragenarium
faciunt vt quod illi in doctrina quatuor euāge-
lioz. et in decem p̃ceptis legis peccauerūt sibi
odonet̃. Rursum qui diem quadragesimum ser-
uant rep̃tant dominicaz sepulturaz. op̃t̃es
mortuis gl̃iam habere cum xp̃o. qui q̃dragita
horis iacuit in sepulcro. op̃t̃ata hora in qua
emisit sp̃m. et vltima hora noctis dominice. in
qua resurrexit s̃m aug. Representant ecclā. qz
vt premissum est mortuo iacob filij eius lugert̃
quadragesima diebus. Alij quin quagenariū fa-
ciunt. qm̃ sicut beda et greg. dicunt. in glo. su-
per locum illum vbi habet̃ qz abrahā que fuit
a dño volente subuerrere sodomam. si quin qua-
ginta fuerint ibi nunq̃ destrues eos. et r̃ndit
dñs non. Quinquagenarius ñs perfectus est
et significat annum iubilium. i. octauam etatē
in qua erit remissio et plena libertas. vt ergo
anime defunctorum plenariam libertatem. et pec-
catoz suoz remissionem adipiscant̃ quinquag-
ginta diebus pro illis celebrant offm̃. Nonnulli
ecclā celebrant centesimum die9 vt mortui tran-
eant a leua in dexteras. a malicia in triumphū
terra in celum. a miseria in gl̃az a morte in vitā

Optant enim illis eternam beatitudinem qui per cen-
 tenarium ultra quem non est numerus designatur.
 Quidam vero anniuersarij obfuant triplici de-
 ca. Primovt defuncti de annis calamitatis per-
 ueniant ad annos eternitatis siue ad vitam eternam
 que sine fine est. et quasi annus in se reuoluit. Et
 quia ibi est ydemptitas et nulla repititio rarietas.
 Secundo quia sancto anniuersarium ad ipsorum
 honorem et nostram utilitatem celebramus. Per
 ut dictum est in prohemio huius partis. sic et
 anniuersarium defunctorum ad ipsorum utilitatem et nostram
 deuotionem. Tercio dies anniuersarij pro de-
 functis ideo repetitur. quia secundum augustinum. qualiter sit
 eis in alia via nescimus. et melius. ut eis supplet
 beneficium nostrum quam desit. Anniuersarium
 autem hactenus in die dominica vel in aliqua
 celebrari solemitate. non debet mutari ad sequen-
 tem diem. prout fit in festis sanctorum. sed fiat in
 die precedenti ut citius occurrat penis defun-
 torum quas in purgatorio sustinent. Defuncti enim
 nostro indigent auxilio et beneficio sed non sancti.
Die quidem festiuo. anniuersarium non debet
 celebrari. nec missa pro defunctis dici nisi cor-
 pus prius fuerit tunc sic. quia omni tempore potest
 missa pro defunctis celebrari caduere presente
 nisi in parascue. Tunc enim non debet corpus intu-
 mulari nec missa pro eo cantari. quia tunc cor-
 pus christi immolari non debet. sed versus in crastinum reser-
 uetur. et tunc scilicet in sabbato potest missa pro
 illo cantari et corpus sepeliri. Sicut si quis in die
 pasche moriatur corpus eius versus in crastinum reser-
 uetur super terram et tunc cum celebratione misse
 sepeliatur. Non enim debet corpus sepeliri absque
 missa. quam contra ritum fiat in plerisque locis. Li-
 cet autem secundum gabilionem. oculum. quotidie sit pro
 defunctis orandum et sacrificandum. in premis-
 sis tamen diebus hoc specialiter agitur ab amicis.
 Si quidem aliqui omni tempore. festiuis diebus
 dumtaxat exceptis. generaliter orant pro defun-
 ctis in officio uel p[ri]ncipali matutinali. Alij missas
 quotidie pro eis celebrant. Alij in mensis inicio
 nouem preces. et nouem lectiones et nouem responsoria
 cantant. Et quidem sancta et salubris est cogi-
 tatio pro defunctis exorare ut a penis soluantur.
 In quibus locis non dicitur in ecclesia officium
 mortuorum. a quinta feria cene domini. usque ad
 octauas penthecostes. dicentes quod omnia officia illi temporis
 debent esse breuia. nec in dominicis diebus.
 Legitur autem quod quidam abbas prohibuit mo-
 nachos suos celebrare dominicis diebus pro defunctis
 sed mortui propter hoc durissimis uerbis eum
 afflixerunt ideo prohibicio huiusmodi reuocauit. Et
 nota quod suffragia que fiunt in ecclesijs pro defun-
 ctis valde bonis actiones sunt gratiarum. Ille enim
 anime que sunt perfecte bone. statim cum egre-
 diuntur a corporibus euolant ad celos. nec sub-
 sidij nostris egent. Pro valde malis fiunt qua-
 lescunq[ue] solaciones uiuorum. eis enim subsidia
 nostra non profunt. quam anime illorum statim de-
 scendunt ad infernum. Pro mediocriter bonis qui

scilicet sunt in purgatorio sunt expiationes. Pro me-
 diocriter malis qui scilicet sunt in inferno sunt ap-
 p[ro]ciaciones. siue penarum mitigationes. Nam secundum
 augustinum. quibus profunt. aut profunt. ut sit plena
 remissio. aut certe ut tolerabilior sit damnatio.
 Quidam tamen pro eos sumunt mediocriter bonos
 et mediocriter malos. quos uocant ualde bonos
 qui uidelicet narrant purgatorium. qui uiuentes
 iniunctam penam non per fecerunt quibus profuit
 elemosine. oraciones. ieiunia et sacrificia que pro
 eis fiunt. Nam ut dicunt eis qui sunt in infer-
 no nihil profunt. Illud etiam nota quod secundum hiero-
 cum pro cunctis animabus. preces. uel missa dicitur
 non minus quam si pro quolibet diceretur accipi-
 tur. Circa hoc tamen dici potest quod si suffragia
 fiunt in speciali magis profunt illis. pro quibus
 specialiter fiunt quam alijs. si fiunt in genere seu in omni
 magis profunt illis qui plus meruerunt in hac ui-
 ta sibi prodesse. si in equali uel maiori nece-
 ssitate existunt. Et igitur secundum augustinum. non profunt
 omnibus pro quibus fiunt. quia tamen nescimus
 quibus profint uel non pro omnibus facienda
 sunt ne aliquis pretermittatur. Melius namque su-
 pererit eis quibus nec obsunt nec profunt quam
 desint eis quibus profunt et ideo dies anniuersarij
 fit ut premissum est. Sed nunquam suffragia eis que
 quia propter mortale peccatum in caritate non est
 profunt ei qui in caritate recessit. Rideo opera sa-
 cramentalia ut missa. officium mortuorum. collecta et
 similia per talem facta benevalent. sed et defun-
 cto profunt. tum quia illa a deo non ab operante
 efficaciam habent. Tum quia ille non proprio nomine
 sed quasi iudicis omnium uidelicet totius ecclesie nomine
 hoc agit secundum ea que deca sunt in prohemio quarte
 partis. Si uero tanquam priuata persona alia suffragia
 facit. aut hoc agit alio nomine aut suo proprio. Si ali-
 eno. ut quia defuncti seu alterius in caritate exist-
 tentis iussu de illius bonis elemosinarum tanquam
 mister. pro eo facit. tunc quid illi prodest. quam is
 intelligitur facere cuius mandato facit. ut qui
 mandat solui ipse solueri euidetur. Unde est quod per
 egrinationis uotum ab uno emissum. alter eius
 iussu exequi potest. Unde est si duo quorum alter
 in caritate est. alter non. pro defuncto psalterium
 legunt. et si elemosina datur iussu uel orat pro de-
 functo. Unde etiam casibus prodest defuncto ratione
 caritatis hominis iusti adiuncti. Si autem suo priuato
 nomine. et de proprio quis pro illo elemosinam dat.
 uel orat uel ieiunat uel aliter se affligit. quasi o[mn]i-
 dieum theologum quod talia in nullo profunt ei. sicut
 legitur ioh[ann]es. ix. Scimus quia peccatores deus non
 exaudit. sed illud ceteri et non euangeliste fuit uer-
 bum. et ysa. i. Cum multiplicaueritis oraciones
 non exaudiam. manus enim vestre sanguine id est
 peccatis plene sunt. ymo secundum augustinum. Dum
 is qui displicet ad intercedendum mittitur iras-
 ti iudicis animus ad deteriora prouocat. Deus
 enim iniquorum dona non respicit. et iustorum solus
 oraciones exaudit. Item dominus per amonaphetam
 uota pinguium terre. id est peccatorum non recipiam.

Vm cum pauci sine crimine uiuant. talis scia q
 misericordiam. et tot suffragia defunctis adi/
 mita uiuoz caritatem ad illos refrigerare facit
 nimis dura. et ideo non sequenda videtur. Si
 em omniu (qs scia culpe arguit) suffragia con/
 demnamus illi paucoz suffragijs iuuabuntur.
 dicendum est. videtur q qm suffragia eius q
 et si non in caritate in fide tamen est. illi qui in
 caritate decessit non profut ex merito vite age
 tis. qz tm illa fiunt fm doctrinam ecclesie. a per
 eum qui in fide est. et pro eo qui talia recipere
 meruit beneficia ubi deficit caritas agentis sup
 plet meritum fidei et caritas eccie talia dictan
 tis ac defuncti capax suscipientis. nec non et
 liberalitas dei miserentis. qui (fm ambrsium)
 bnificia non reuocat ymo cumulos liberalitatis
 amplificat et sua liberalitate opus ab alio scm
 promde reputat. ac si per illum pro quo fit fa
 ctum esset. Nam (fm iura) aliquo alienu debitu
 exolente ipe debitor liberatur. et si suo lega
 ta sit libertas. si ticio decem prestiterit qcunqz
 illa die decem prestante liber est. s; et per eum
 qui capax non est alteri legatum et hereditas
 acquiri pt. Et is qui ob crimen pro alijs pos
 tulare prohibetur. pro se et pro his qz curaz
 gerit admititur. Et fm aug. qm in lapideo
 canali nil generet. tm aqua inde transiens ter/
 ram fecundat. Et hiero. Si quando videris
 inter multa opa peccatoz. quenqz facit aliqua
 que iusta sunt n est tam iniustus deus. vt ppter
 multa mala paucoz bonoz obliuiscatur. Sane
 defuncti sciunt suffragia que pro eis fiut trib9
 modis fm aug. Primo per diuinam reuelacoem
 quando scz deus eis reuelat. Secundo p bonoz
 angeloz manifestacionem. Angeli enim qui h
 semper nobiscum sunt. et omnes actus nostros
 considerant quasi in instanti possunt ad eos de/
 scendere et eis protin9 nunciare. Tercio p aiap
 hinc exuncum intumacionez. Quarto p expien
 tiam. cum videlicz se a penis sentiunt releuari.
 Sciend autem q defuncti valde mali nesciut q
 a viuis agitur. n quatenus eis scire pmittit.
 s; nec mediocriter boni. adhuc in igne purga
 torij constituti qui nondum de visione fruuntur n
 quatenus per aliquoz de premissis modis pmit
 titur eis scire. Sed valde boni qui ia ea fruunt
 bene sciunt q hic agitur. iux illud greg. Quid
 est quod nesciant q videntes omnia vident. Alij
 tm dicunt eos scire omnia que eis necessaria fut
 et non alia. Vnde ysa. ex psona ppli afflicti ait ab
 eabaz. pater vester nesciuit de hoc. Et vtz mor
 tuis cura sit de viuis. Aug9. late prosequitur.
 in libro de cura pro mortuis habenda. Adhuc
 sicut aug9 ait. multi aliquos ex mortuis. vel in
 sompnis talio qcunqz modo viuis appare credt
 Et vbi eoz inhumata laterent corpa. atz vt eis
 sepulcra fierent alia hmōi innumera sepe ad/
 monuisse. a illa vera reptuz esse in dialogo gre
 gorij. et in alijs pleriqz scripturis autenticis re
 peritur. Veruntamen vt idem aug9. in premissis

libro ait. Quamuis mortui tñ in somnis indica
 re vel petere videant. non ideo putand est eos
 ista sentire. Nam viuentes plerumqz apparent
 in somnis dormientibz dum ipi se nesciunt appa
 rere ab eis qui hoc somniauerunt audisse dicēz
 tibus q eos in somnis agentes aliq vel loquen
 tes vident. Vnde (vt dicit) credend est q hec fut
 angelice opaciones per dispensacoem. puidēte
 dei ad qualecunqz solaciū uiuoz. Concilium ec
 antiquitate ait q pleriqz demonuz illusionibz
 bus et fantasmatibus sepe seducunt. Officiū
 mortuoz imitatur. omnino triduanam xpi se
 pulturaz. Sicut em in illo triduo itaqz in h offi
 cio omnia laudis cantica subticemus a solenni/
 tates quilibet subtrahimus. Nam in missa bn
 dictiones ab epō non perim9. nec i agenda dici
 mus. Domine labia mea aperies. nec de9 in ad
 iutorium meū. nec bndicamus. nec inuitatorū.
 n corpus pñs sit. et ec in vigilijs. nec gla patri
 ad responsoria vel in fine psalmoz. nec ad le
 ctiones benedictionem petimus vel dam9. nec
 dicimus Tu at. vel deo gracias. nec in missa al
 lelulia. nec gla in excelsis. nec ite missa est. Nam i
 veteri lege prohibitū fuit oleū leticie et thuris
 fiauitatis pro pcto offerri. Mors etem est vni
 dicta peccati. Vnde vbi peccatuz. ibi tenebre.
 Nec dz esse leticia. nec canticoz leticie decanta
 cio. vbi est luctus et strifraccio mentis ac exeqe
 pro mortuis celebrant cum luctu. Rursus lau
 des suppressimus. qz quo mortui transcunt ig
 norantes nescimus. vnde laudare dñm debeas
 mus de iusticia vel de misericordia. Gaudium re
 primus. qz tristes in hunc mōm intrauimus.
 et tristiores eximus. Non g sequencia debz dici
 que est canticum exultacionis. Adhuc licet in
 missa pro viuis debeāt omnes thurificari ad de
 signandum q illoz oraciones ad celestia diri/
 gunē. In missa tm pro defunctis non dz thuris p
 choz portari nec offerri. i. altare thurificari.
 s; circa corpus tm. quia hoc in lege prohibitū
 fuit. vt iam premissum est. Nullus ergo in hoc
 officio thurificatur. ad notandum q mortui ml
 amando suis valent orōibz promoteri. Vñ pē.
 Non mortui laudabunt te dñe. ipa at defuncto
 rum corpora thurificantur. et aqua bndicta af
 perguntur. n vt eoz peccata tollant. q tunc
 per talia tolli nequeunt. s; vt omnis immundo
 rum spūm presencia arceatur. et fiunt eciaz in
 signum societatis et diomis sacramentoz. quaz
 nobiscum (dum vixerunt) habuerunt. Vnde et
 diaconus tradit. q antiquitus viuis mortuos of
 culabantur in signum vnitatis. quam cum ipis
 habuerunt. Profut eciaz hec a similia. in qrtum
 per talia ipi deo reuerencia exhibetur. Quare
 at duplex versus ponitur in introitu p defunc
 tis scz Te decet. et exaudi oracionem meam. 2c.
 dñm est in sexta pte sub sabbato. iij. ebdomade
 quadragesime. item in missa pro defunctis non
 dz intermisceri oracio pro viuis. prout dictum
 est in quarta pte sub t. de oracione. Pax eciam

non datur triplici ratione. Primo qz hoc offi-
 cium ut iam dicitur est triduanam xpi sepulturam. v-
 sigio sequitur. vbi pax non datur. ppter iude
 osculum derestans. Secundo qz non comunicam⁹
 mortuis. qz non nobis respondent. Nos sumus
 em in sexta et ate illi in septima. Inde est qz cor-
 pus nunq⁹ dz esse in ecclesia qndiu missa de die
 celebratur. ymmo si prius esset ibi. debet aspor-
 tari extra ecclesiam in vestibulo eccie quantum
 cunqz autoritate viuens fulgeret. et postea ad
 missam de mortuis reportari. Tercio qm sicut
 ex multis gramis sil' collectis vnus panis officit^r
 et ex multis racemis vnus elicatur. sic ex multis
 fidelibus quoz quidam boni quidam mali sūt.
 vna ecclesia ostruitur et coadunatur. Quia g^o
 de mortuo homine nescimus adhuc vtz sit ipe
 de deformitate ecclesie et pacem habeat cuz uo
 creatore et reconciliaco⁹ ideo pacem ad missaz
 non damus nec aliqs laudes pro mortuis referi-
 mus. quia non est vnde agendum sit. Non enim
 adhuc apparet eoz requies. Quarta eciam rō
 posita est in quarta parte vbi agitur de osculo
 pacis. Illud qz notandum est qz officium mortuo-
 rum incipit a vespere. postea secuntur vigilie
 quaz tria sunt genera. In quibusdam ecclesijs
 leguntur nouem lectiones de job. et incipiunt.
 Parce mihi dñe. nē In alijs legunt de libro sa-
 pientie. et incipiunt. Melius est ire. nē In alijs
 vero de qdam sermone aug⁹. Sed vnde cunqz su-
 mantur ab olute sine iube dñe benedicere. et si-
 ne tu autem. Vel alibi incipiunt et finiunt. pnt
 in ezequijs quas in dco triduo pro xpo celebra-
 mus seruat. Veruntamen in quibusdam ecclis
 loco tu autem domine terminant. Beati mortui
 qui in dño moriunt que verba sunt de apoc. xiiij.
 et sequuntur aut in hoc offō ps. Te decz qm
 ibi agitur de reditu filiorum israhel a captiui-
 tate in terram promissionis. sic et defuncti de
 captiuitatis miseria ad vitaz poficiunt et naz
 dicitur etiam ps. Domine ne in furore tuo. qui
 cum sit sextus in ordine psalterij. tamen pro oc-
 tava intituletur quasi in sex etatibus per hunc
 psalmum deum rogantes vt septime etatis pos-
 sumus tormenta euadē ad octauā glorie per-
 uenire. Offiū mortuoz n hz securdas vespere
 vt dictuz est in vi. pte sub ii. de vespis. in scilio
 tholetan. statutum est qz sacerdos missam de fū-
 dorum celebrans vt eius mimicus morrez ince-
 rat deponat. et tam ipe qz eum ad hoc incitās
 exilio ppe: uo puniatur. Nunc videndum est qli-
 ter corpus sepeliendum sit. et quidem. quando
 homo videt e agere in extremis. debz pom ad
 terram supra cineres vel ad minus sup paleas p
 qd inuit qz e ms est et in cinerem reuertet. et
 si hoc exemplo bñi martini. qui vt in se alijs da-
 t et exemplū in cinere iacēs vitz finit. et si mo-
 tiens literatus sit. legi debet passio domini vel
 saltē ps. Alius ante eum vt sic ad maiores com-
 punctionem moueat. Et dz esse crux erecta ad
 pedes. vt moriens eam cernens in gis oterat.

et erectatur. Debet etiam si pinus iacē vt semp
 erecta facie respiciat celi exemplo bñi martini
 a priusqz expiret eius anima dño omdetur.
 Postqz vero expirauerit campane dñt pullari.
 prout dictum est in prima pte vbi agit de cam-
 pans. Demde corpus in viuens nouit munc
 tus fuerit) dz lauati. ad significand qz si anima
 pofessionem et orationem a culpa mundata sit
 vtrunqz sez anima et corpus eternam glifici-
 onez claritatez in die iudicij oseq uetur. qd qz
 illi smjo. vere in domino moriuntur. et beati
 sunt qui nullam secum portant maculam. s; in
 mundo per pñiam derelinquunt. Sed cum de
 hac locutione neqz in veteri testa. sez leuitici. x. c.
 neqz in nouo. sez act. v. c. mil agatur si omittet eē
 si multuz vt aiunt qdam curand esset. Et aug⁹
 die in li. de cura pro mortuis agēda corpi. hia
 no. quod post mortem impeditur si est salutis
 presidium. s; humanitatis offiū. Veruntamen
 cum maria magdalena viderit dñm an passionē
 math. xx. vj. c. fecit em morituro qd non posset
 facere mortuo. marci. x. iij. c. Preuenit mqt vn-
 gere corpus meum in sepulturaz. et hoc pbari
 potest corpa defunctoz lauanda esse. Nam sic
 thero⁹ ait in originali sup illud math. vi. c.
 unge caput tuum in illis p. ibz vngentis p bal-
 neis vtebant. Canon tholetan scilicet statuit qz q
 diuina vocaco e ab hac vita recedunt cum psal-
 mis tantummodo et psallencium vocibus ad ses-
 pulcrz deferantur. dz autem defuncti s portat
 ri a similibus sue professionis vt si fuerit diaco-
 nus a dyacomibus. si sacerdos a sacerdotibus. si
 sint ibi aliter non est vis. qz necessitas legi non
 subiacz. clericus a clericis. catholice a catholicis
 Si vero fuerit de aliqua fraternitate deponit e
 ab illis qui sunt eiusd fraternitatis. Mulierit
 vero non hz corpa ferre. nec cogantur corpa
 sua lasciuiaz incantia denudare. qd facile orij
 gere possz. Hum at de domo ad ecclesiaz seu se-
 pulchraz portat. sm quoz daz locoz mozem)
 ter in via pausat. Primo ad significanduz qz
 ipe in hac vita exis vt posset digne domino ps
 sentari. et cum alijs sanctis ppetua quiete pfrui
 in tribus specialit' seipm excitaui. videlicet in
 dilectōe dei. in caritate. primi. et in custodia sui
 siue qz in fide sancte trinitatis vixit atz vitā fin-
 uit. Secundo ad representand qz dñs in triduo
 in ventre terre pausauit. Tercio tres pause fi-
 unt in via. vt per tres dietas psalmodia q tunc
 dicitur. terra fiet ei absolutio a delictis. tribus
 modis. sez cogitacione. verbo et ope omissis.
 exodi tercio Viam trium diez ibimus in solitu-
 dine. demde ponitur in spelunca. in qua in qui-
 busdam locis ponit aqua benedicta. et pruna cu
 tture. aqua benedicta ne demones qui multuz
 eam timent ad corpus accedant. Solent nanqz
 desuere in corpa mortuoz. vt quod nequie/
 runt in vita saltē post mortem agant. Tibus
 vero ibi ponitur ppter ferocem corporis temp-
 tuendū. seu vt defunctis creatori suo acceptabile

bonoꝝ opoz odorem intelligatur obtulisse.
Seu ad ostendendum q̄ defunctis proſit auxiliuꝝ
oracionis. **C**arboꝝ in testimoniuꝝ q̄ tra illa
ad communes vsus amplius redigi non potest.
Plus em̄ durat carbo sub terra q̄ aliud. **V**edes
ra q̄ vel laurus et huiusmodi. que semper ser
uant viroꝝ in sarcophago cor poruꝝ substernū
tur. ad significandum q̄ qui moriuntur in xp̄o
viuere non desinent. nam licet mundo morianē
fm̄ corp̄. tamen fm̄ animam viuunt et reuui
scunt deo. **A**lia tamen consideracione habebāt
in funeribus antiqui cipressos. quia videlicet
sicut cypressus cesa non iterum succulescit. s̄ tō
moriuntur. ita homo mortuus non reuiuiscit fr̄it
eciam hoc. si q̄ cadaueribus inſit sensus. s̄m̄ fi
guram videlicet vel ad resurrectionem speran
dam. vel ad dei misericordiam seu beniuolentiā
prouocandaz cui talia pietatis officia placent.
Dz autem quis sic sepelir̄ vt caput ad occidentē
posito. pedes dirigat ad orientē. in quo quasi
ip̄a posicione orat. et inuuit q̄ promptus ē vt
de occasu festinet ad ortum. de m̄do ad seculuꝝ.
Et in quocunq; loco extra cimiterium xp̄ianus
sepeliatur. s̄p̄ crux capiti illius apponit̄. ad no
tandum illum xp̄ianum fuisse. quia hoc signum
diabolus valde veretur. et timet accedere ad locū
crucis signaculo insignitum. **D**ebent q̄ fideles
xp̄iam sepeliri induti sudarijs. prout p̄uincia
les obseruant. prout sumunt ex euangelio. in q̄
legitur de sudario et sindone xp̄i. **Q**uidaz̄ v̄o ci
licio in suunt vt hac veste insignia p̄nie repres
sentent. Nam cinis et cilicium arma sunt penitē
cum. **N**ec debent indui vestibus communibus.
prout in ytaliam fit. et vt quidaz̄ dicunt dñt ha
bere caligas circa tibias. et subtalares i pedibz
ut per hoc ip̄os esse paratos ad iudicium repre
sentetur. **C**ilicium vero si sunt ordinati. illis indus
mentis indui sint que requirunt ordines quos
h̄z. **S**i vero non habent ordines sacros. more
laicoꝝ sepeliantur. Verumtamen s̄ in alijs ordi
nibus p̄pter paupertatem s̄ sepius omittatur.
In sacerdote tñ et episcopo nullomodo preter
mittend̄ est. Vestes em̄ sacerdotales virtutes
significant. cum quibus p̄re ceteris sunt domo
p̄ntandi. **C**irilian⁹ papa statuit vt nullus mar
tires sepeliat sine dalmatica aut collobio p̄re
purato. **C**irca h̄ aut̄ considerandum est vtz̄ xp̄s
vestitus fuerit post resurrectionem. et vtz̄
celum vestitus ascenderit. et vtz̄ duobus disci
pulis eūtibz̄ in emaus. et ceteris discipulis et mu
lieribz̄ vestitus apparuit. **S**i quis angeli legunt̄
vestiti apparuisse. iuxta illud ioh̄is. **V**idit ange
los sedentes in albis. et alibi. **E**cce duo viri asti
terunt iuxta illum in vestibus. qui dixerunt. **D**ic
hiesus q̄ assumptus est a vobis in celuꝝ. sic veni
et qm̄ vidistis cum euntez̄ in celum. **N**empe xp̄s
vestitus ascendit in celum iuxta illud. **Q**uis est
iste qui uenit de edom tinctis vestibus de bosra
item angeli dixerunt. quare rubz̄ est indumen
tum tuum. **Q**ueritur etiaz̄ vtz̄ homines erunt

nudi post diem iudicij. an vestiti. **E**t v̄s q̄ vesti
ti. **N**am s̄p̄ angeli apparere solent vestiti. et xp̄s
eciam post resurrectionem cum veste apparuit.
et in transfiguratione vestitus fuit. **V**nde et ap
parebant vestimenta eius alba sicut nix. **C**otra
videtur q̄ nudi erunt. quia habet auctoritas q̄
in eadem forma erimus in qua fuit adam p̄ usq̄
peccaret. et eciam in meliori s̄ tunc fuit nudus.
s̄ nudi similiter erimus. **S**olucio nil diffimimus
de veste. sed hoc solum dicimus q̄ ibi non erit
deformitas nec vlla aduersitas vel infirmitas.
et erimus vestiti ornatu vestimentis virtutum.
Quis autem et in quo loco sepeliri debet vtz̄
locus sepulture aliquid offerat. dictum est in p̄
ma parte vbi de cimiterio agitur. **I**llud autē
nota q̄ q̄ scriptum est leui. **xvi. c.** **P**ontifex ad
omnem mortuum eciam patrem vel matrem nō
ingredietur. neq; egredietur de sanctis. **V**in c
est q̄ romanus pon. ad nullius defuncti domum
accedit. item q̄ ibidem dicitur. **P**acerdotes nō
radent caput. non barbam. nec in crinibus suis
facient incisionem. ideo q̄ de caroz̄ morte trif
tantur. **B**arbam nutrum nec crines p̄cindunt.
et eciam nigris vestibus ornantur vtz̄ migredi
nem et dolorem sepulti mortuo videant. **H**ic
eciam queri potest vtz̄ voces mortuoz̄ loq̄nt̄.
Et videtur q̄ sic. iuxta illud p̄phete. **E**ruit acōs
dei in gutture eoz̄. **B**ormisda papa dicit q̄ il
li quibus cum falsa misericordia indulserim p̄nt̄
tribunal xp̄i contra nos facient questionem. **E**t au
gustinus dicit q̄ defuncti qui nesciunt que h̄ie
fiunt dum h̄ie aguntur postea audiunt ab his q̄
moriendo h̄ie recedunt. **S**ed apostolus contra
diceret videtur dicens q̄ tunc lingue cessabunt.
et psalmista. **N**on mortui laudabunt te. **E**t nota
fm̄ aug. q̄ tempus quod inter hominis mortē
et vltimam resurrectionem interpositum est.
animas abditis. id est nobis occultis receptas
culis continet. **P**ostremo nota fm̄ magistrum
johannem de belech. q̄ antiqui solebant dicē.
q̄ qm̄ in humanis sunt corporibus vocant̄ aic̄
in inferis manes. quando vero celos ascendebāt
sp̄s. quando autem recens erat sepultura. s̄
ue qm̄ spiritus circa sepulturas errabat vmbz̄ā
vocabant. **V**nde psalmista. **N**am et si ambulas
uero in medio vmbz̄e mortis. **E**t ideo tunc
panem et vinum ponebant super sepulcra mor
tuoz̄. vt dictum est sub festo cathedra petri.
in missa pro mortuis dicitur quandoq; epistola
Vir fortissimus iudas. math. xij. ca. quandoq;
Solumus vos ignorare de dormientibz̄. thessa
l. iij. c. quandoq; audiui vocem de throno dicen
tem. **A**pocalip. xij. c. qm̄. ecce misterium vob̄
dico. i. choz̄. xv. **D**ñ̄ ec̄ qm̄ euangelij. **A**mē amē
dico vobis q̄ uenit. ioh̄. v. c. qm̄. dix̄ **M**art̄ha
ioh̄. xi. c. qm̄. **S**icut em̄ pater suscitauit. ioh̄. v.
capit̄ qm̄. **O**mne quod dat mihi pater. ioh̄. vj
c. qm̄. **E**go sum panis. quod est ibid̄.

De quatuor coronatis